

1-1-2020

Development of a Training Model based on Self-directed Learning and Outcome-based Learning Concepts to Enhance Essential Competencies for Vocational Certificate Teachers under Office of the Non-formal and Informal Education(การพัฒนาครูแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองและการใช้ผลลัพธ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำนักรงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)

Piyanan Chayanopparat

Suwithda Charungkaittikul

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

Chayanopparat, Piyanan and Charungkaittikul, Suwithda (2020) "Development of a Training Model based on Self-directed Learning and Outcome-based Learning Concepts to Enhance Essential Competencies for Vocational Certificate Teachers under Office of the Non-formal and Informal Education(การพัฒนาครูแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองและการใช้ผลลัพธ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำนักรงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)," *Journal of Education Studies*: Vol. 48: Iss. 3, Article 12.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol48/iss3/12>

This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การพัฒนาารูปแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองและการใช้ผลลัพธ์
เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Development of a Training Model based on Self-directed Learning and
Outcome-based Learning Concepts to Enhance Essential
Competencies for Vocational Certificate Teachers under Office
of the Non-formal and Informal Education

ปิยนันท์ ฉายานพรัตน์¹ และ สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล²

Piyanan Chayanopparat¹ and Suwithda Charungkaittikul²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สมรรถนะจำเป็นสำหรับครูหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำนักงาน กศน. (ครูปวช.กศน.) และ 2) พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. ตัวอย่าง คือ ครูปวช. กศน. ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และฉะเชิงเทรา จำนวน 22 คน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. ประกอบด้วย ความสามารถ 5 ด้าน ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ หลักการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแสวงหาข้อมูลเพื่อเตรียมเนื้อหา การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ และ 2) รูปแบบการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นให้ความสำคัญกับการระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. รูปแบบการฝึกอบรมฯ ประกอบด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมฯ พบว่า สามารถเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. ได้ซึ่งพิจารณาจากการทดสอบ การลงมือปฏิบัติ และการนำไปใช้จริง โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านทักษะเชิงปฏิบัติการจัดทำชิ้นงาน แผนจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางและดี ตามลำดับ การนำไปใช้จริงซึ่งประเมินผลโดยครูปวช. กศน. ผู้บังคับบัญชา และผู้เรียน อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: สมรรถนะจำเป็น, ครูหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ, รูปแบบการฝึกอบรม, ผลลัพธ์การเรียนรู้

Article Info: Received 14 September, 2016; Received in revised form 18 June, 2019; Accepted 6 August, 2020

¹ นิสิตศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อีเมล: piyanan_cha@yahoo.com

Ph.D. Candidate in Non-Formal Education, Department of Life Long Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Email: piyanan_cha@yahoo.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษานอกระบบ ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: suwithida@yahoo.com

Lecturer in Non-Formal Education, Department of Life Long Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Email: suwithida@yahoo.com

Abstract

The research aimed to: 1) analyze the essential competencies for vocational certificate teachers under Office of the Non-Formal and Informal Education; and 2) develop the training model and to assess the exit learning outcome in enhancing the essential competencies for vocational certificate teachers. The samples included 22 vocational certificate teachers under Office of the Non-Formal and Informal Education in Bangkok, Nonthaburi, Samutprakan, Samutsakhon and Chachoengsao.

The results were as followed: 1) the essential competencies of vocational certificate teachers under Office of the Non-Formal and Informal Education composed of adult learning design, adult learning principle application, ICT for teaching preparation, instructional plan development and instructional media development; and 2) the developed training model emphasized on the determination of learning outcome based on needs of vocational certificate teachers. The model comprised of learning outcome, teaching process, teaching activity and evaluation. The implementation result of the model was proved effective in enhancing the essential competencies for vocational certificate teachers by consideration from test, development and application. The knowledge scores were reported a high differed significantly at 0.01 levels, while operational skills in an instructional plan development and instructional media development were reported as fair and good levels respectively. Application evaluated by vocational certificate teachers, supervisors and students were reported to be at good level.

Keywords: essential competency, vocational certificate teachers, training model, learning outcome

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยมี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การพัฒนาผ่านการศึกษาถือเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ (วิทยากร เชียงกูล, 2530 อ้างถึงใน ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2532) เมื่อการศึกษาเป็นมิติสำคัญ การจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งโดยเฉพาะอาชีวศึกษา ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงงานเพื่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาซึ่งกำกับโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) เป็นการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพเพื่อ

เสริมสร้างแรงงานในสถานประกอบการให้มีความสามารถด้านวิชาชีพมากขึ้น ครูหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำนักงาน กศน. (ครูปวช. กศน.) ถือเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำนักงาน กศน. (หลักสูตร ปวช. กศน.) จากการศึกษาบริบทและการพัฒนาครูปวช. กศน. พบว่า ครูปวช. กศน. ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาด้านวิชาชีพ การพัฒนาครูปวช. กศน. ให้มีความสำคัญกับการนำหลักสูตร ปวช. กศน. ไปใช้งาน นอกจากนี้พบว่า ไม่มีการพัฒนาที่จัดให้เฉพาะสำหรับครูปวช. กศน. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน (สุนันทา โนรีสุวรรณ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 กุมภาพันธ์ 2558)

การวิจัยครั้งนี้ ครูปวช. กศน. เป็นตัวอย่างการวิจัย โดยคำนึงประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และ 2) การนำความรู้ไปใช้จริง ผู้วิจัยนำแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองและการใช้ผลลัพธ์เป็นฐานเป็นแนวคิดสำคัญของการวิจัย เนื่องจากแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองมีความสอดคล้องกับบริบทกลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่เชื่อว่า ผู้ใหญ่มีอิสระทางความคิดและเรียนรู้ในสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง (อาชัญญา รัตนอุบล, 2550) สำหรับแนวคิดการใช้ผลลัพธ์เป็นฐานให้ความสำคัญกับความชัดเจนในผลลัพธ์การเรียนรู้และการยืนยันผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ (Harden & Jennifer, 2012)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน.
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน.

วิธีการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน.

ตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มงานในหลักสูตรปวช. กศน. จำนวน 13 คน โดยพิจารณาระยะเวลาการดำรงตำแหน่งอย่างน้อย 1-2 ปี 2) ครูปวช. กศน. จำนวน 250 คน จากประชากรทั้งสิ้น 668 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ จากนั้นแบ่งตัวอย่างตามภูมิภาค แต่เนื่องจากประชากรในแต่ละภูมิภาคมีจำนวนแตกต่างกันมาก ผู้วิจัยจึงกำหนด

สัดส่วนตัวอย่างโดยอิงตามจำนวนครูปวช. กศน. ทำให้ได้ตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ภาคกลาง จำนวน 19 คน ภาคเหนือ จำนวน 22 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 193 คน ภาคตะวันออก จำนวน 6 คน และภาคใต้ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์สมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มงานในหลักสูตร ปวช. กศน. 2) แบบสอบถามสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. ผู้วิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างที่เป็นครูปวช. กศน.

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล จาก 1) เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์สมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. 3) ค่าสถิติเชิงพรรณนาจากแบบสอบถามสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน.

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. รายละเอียดเป็นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบฯ ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองและการใช้ผลลัพธ์เป็นฐาน โดยคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้ครูปวช. กศน. ที่เข้ารับการอบรมระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเองและต้องแสดงให้เห็นเป็นชิ้นงาน รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผลลัพธ์การเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) หลักสูตรการเรียนรู้ 4) แผนจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของครูปวช. กศน.

ตัวอย่าง ได้แก่ 1) ครูปวช. กศน. จำนวน 15-20 คน ยึดความสมัครใจเป็นสำคัญ ประกอบด้วย ครูปวช. กศน. จังหวัดกรุงเทพฯ สมุทรปราการ นนทบุรี สมุทรสาคร และฉะเชิงเทรา 2) ผู้บังคับบัญชา จำนวน 7 คน และ 3) ผู้เรียนในหลักสูตร ปวช. กศน. จำนวน 250-280 คน

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูปวช. กศน. 2) แบบประเมินผลทักษะเชิงปฏิบัติการต่อการใช้สมรรถนะจำเป็นในการจัดทำชิ้นงาน และ 3) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่อการนำชิ้นงานไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การหาค่าสถิติเชิงพรรณนาจากแบบทดสอบสมรณะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน. 2) การหาค่าสถิติเชิงพรรณนาจากแบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ต่อการฝึกปฏิบัติการใช้สมรณะจำเป็นในการจัดทำชิ้นงานของครูพวช. กศน. 3) การหาค่าสถิติเชิงพรรณนาจากแบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ต่อการใช้สมรณะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน. 4) วิเคราะห์เนื้อหาด้านปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคต่อการใช้สมรณะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน. และ 5) การหาค่าสถิติเชิงพรรณนาจากแบบประเมินผลสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรณะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน.

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรณะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน. สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สมรณะจำเป็น พบว่า สมรณะจำเป็นเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูพวช. กศน. ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพของผู้เรียน สมรณะจำเป็น ประกอบด้วย 1) การออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ 2) หลักการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ 3) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อแสวงหาความรู้สำหรับเตรียมเนื้อหา 4) การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ และ 5) การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังพบว่า การประยุกต์ใช้สมรณะจำเป็นต้องปรากฏให้เห็นเชิงประจักษ์เป็นชิ้นงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสมรณะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน. พบว่า ความต้องการเสริมสร้างสมรณะจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.45$) และเมื่อพิจารณาความต้องการในการพัฒนาสมรณะจำเป็นโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ ($M = 4.58$) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อแสวงหาความรู้สำหรับเตรียมเนื้อหา ($M = 4.57$) การออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ($M = 3.55$) หลักการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ($M = 4.53$) และการจัดทำแผนจัดการเรียน ($M = 4.49$) ทั้งนี้ การพัฒนาสมรณะจำเป็นให้ความสำคัญกับการนำไปใช้ได้จริงกับการทำงาน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรณะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน.

ขั้นตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมฯ เป็นกระบวนการและกิจกรรม

การเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผลลัพธ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ รูปแบบการฝึกอบรมฯ ให้ความสำคัญกับการระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดโดยผู้เข้ารับการอบรมเชื่อมโยงกับภาระงานของตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของครูพวช. กศน. พบว่า ครูพวช. กศน. ที่เข้ารับการอบรมให้ความสนใจกับการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง สรุปได้ดังนี้

- 1) การนำเสนอประสบการณ์ร่วมกัน โดยนำเสนอประสบการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้น
- 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในปัญหาผ่านการสะท้อนคิดวิธีการแก้ปัญหา
- 3) การแสวงหาความรู้เพื่อเติมเต็มด้วยตนเอง โดยร่วมกันรวบรวมข้อมูลเชิงวิชาการเพื่อนำไปใช้ในการอ้างอิงการระบุทางเลือกสู่เป้าหมายการแก้ไขปัญหา
- 4) การสรุปการเรียนรู้ โดยร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหา
- 5) การสังเคราะห์การเรียนรู้เป็นชิ้นงานและการปฏิบัติให้เกิดชิ้นงาน
- 6) การถอดบทเรียน โดยร่วมกันสกัดความรู้เพื่อเป็นประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหานั้นในอนาคต

หลังการใช้รูปแบบฯ พบว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการอบรม ($M = 19.36$) สูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม ($M = 6.23$) ผลการประเมินทักษะเชิงปฏิบัติการต่อการใช้สมรรถนะจำเป็นในการจัดทำชิ้นงานที่เป็นแผนจัดการเรียนรู้ ($M = 2.45$) และสื่อการเรียนรู้ ($M = 2.67$) อยู่ในระดับปานกลางและดีตามลำดับ สำหรับผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ต่อการนำชิ้นงานไปใช้ที่ประเมินโดยเจ้าของชิ้นงาน ($M = 3.32$) ผู้บังคับบัญชา ($M = 3.29$) และผู้เรียน ($M = 3.38$) อยู่ในระดับดีซึ่งผลการประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผล

การวิเคราะห์สมรรถนะจำเป็นสำหรับหลักสูตรพวช. กศน. พบว่า สมรรถนะจำเป็นมีความสำคัญจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน. สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร พวช. กศน. ที่กำหนดให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีงานทำซึ่งเป็นผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ สอดคล้องกับ Knowles

(1980) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่มีความแตกต่างจากเด็ก นักการศึกษาผู้ใหญ่จำเป็นต้องเข้าใจกระบวนการสอนและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพื่อความสะดวกคล้อยกับบริบทของผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแสวงหาข้อมูลเพื่อเตรียมเนื้อหาพบว่า ครูปวช. กศน. ต้องมีความรู้ความรู้อะไรและมีความสามารถในการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อความเท่าทันของสถานประกอบการ สอดคล้องกับ ลักษณะการแห่งครุอาชีวศึกษาที่นำเสนอโดย วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2542) ซึ่งระบุว่า ความเท่าทันเหตุการณ์และเทคโนโลยีเป็นบทบาทสำคัญของครุอาชีวศึกษา

นอกจากนี้ ครูปวช. กศน. จำเป็นต้องรู้แนวทางการวางแผน การเขียน และการตรวจสอบคุณภาพแผนจัดการเรียนรู้ ในการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สำนักงานมาตรฐานวิชาชีพ (2548) ที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านวิชาชีพมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน แผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะจำเป็น ความคิดรวบยอด และการประยุกต์ใช้ความรู้กับการทำงาน

ในด้านการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูปวช. กศน. ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ที่ระบุว่า ครูที่จัดการเรียนรู้ด้านวิชาชีพต้องมีการพัฒนาสื่อการสอนและวัสดุช่วยสอน เนื่องจากสื่อการเรียนรู้และวัสดุช่วยสอนที่ดีสามารถช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านวิชาชีพมากขึ้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์การเรียนการสอนได้

รูปแบบการฝึกอบรมฯ ให้ความสำคัญกับการระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมโดยจัดอำนวยความสะดวกในสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Spady (1994) ที่ระบุว่า การระบุผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นการสร้างความชัดเจนในการเรียนรู้เพื่อการบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่ต้องการ ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นกรอบสำคัญในการประเมินผลความก้าวหน้าของการเรียนรู้ ทำให้มั่นใจว่าผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ต้องการ

รูปแบบการฝึกอบรมฯ มีการประเมินผลด้านทักษะเชิงปฏิบัติการและด้านการนำไปใช้จริง ซึ่งการประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถประยุกต์ใช้

ความรู้และทักษะได้จริงตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สอดคล้องกับ Schallock (2001) ที่ระบุว่า การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

ข้อเสนอแนะการวิจัยสำหรับการนำรูปแบบการฝึกอบรมไปใช้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน.

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาสมรรถนะจำเป็นซึ่งเป็นสมรรถนะในภาพรวมของครูพวช. กศน. ที่ทุกคนต้องมี แต่เนื่องจากหลักสูตร พวช. กศน. มีสาขาวิชาจำนวนมาก และแต่ละสาขาวิชามีความแตกต่างหลากหลาย หากสำนักงาน กศน. ต้องการนำรูปแบบการฝึกอบรมฯ ไปใช้เพื่อพัฒนาครูพวช. กศน. ให้มีสมรรถนะในหน้าที่เฉพาะในแต่ละสาขาวิชา สำนักงาน กศน. จำเป็นต้องศึกษาภาระงานของครูพวช. กศน. ที่เป็นหน้าที่เฉพาะของแต่ละสาขาวิชาอย่างชัดเจน

1.2 ด้านรูปแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองและการใช้ผลลัพธ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะจำเป็นสำหรับครูพวช. กศน.

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สังเคราะห์จากแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองและการใช้ผลลัพธ์เป็นฐาน ซึ่งให้ความสำคัญกับการระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สะท้อนคิดโดยผู้เข้ารับการอบรม กระบวนการจัดเรียนรู้ดังกล่าว มีความแตกต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนคิดโดยวิทยากร ดังนั้น อาจเกิดความเข้าใจผิดในกระบวนการจัดการเรียนรู้ หากหน่วยงานใดต้องการนำรูปแบบการฝึกอบรมฯ ไปใช้ จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมสะท้อนคิดเกี่ยวกับปัญหาของตนเองเพื่อนำไปสู่การระบุทางเลือกในเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อให้การฝึกอบรมเป็นไปเพื่อการพัฒนาผู้เข้าอบรมอย่างแท้จริง

1.3 ด้านนักรักศึกษา

การฝึกอบรมครั้งนี้ ได้นำแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองและการใช้ผลลัพธ์เป็นฐานพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมฯ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมมีอิสระในการกำหนดการเรียนรู้ เป้าหมายการเรียนรู้ และเส้นทางการเรียนรู้

ของตนเอง ดังนั้น นักการศึกษาที่ต้องการนำรูปแบบการฝึกอบรมฯ ไปใช้ต้องปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ศาสตร์การสอนผู้ใหญ่ และการเรียนรู้แบบมุ่งผลลัพธ์ เป็นสำคัญ เพื่อให้การฝึกอบรมเป็นไปเพื่อผู้เข้ารับการอบรมอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้ครูปวช. กศน. เป็นตัวอย่างการวิจัย ซึ่งมีเป้าหมาย คือ จัดการเรียนรู้ด้านวิชาชีพแรงงานนอกระบบและเพื่อเป็นการขยายขอบเขตการพัฒนา แรงงานนอกระบบของประเทศให้มีศักยภาพในการแข่งขัน ดังนั้น ควรมีการนำรูปแบบการฝึกอบรมฯ ไปใช้เพื่อพัฒนาแรงงานในสถานประกอบการต่อไป นอกจากนี้ ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนา สมรรถนะประจำสาขาวิชาให้กับครูปวช. กศน. ในสาขาวิชาอื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2532). *การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ*. โอเดียนสโตร์.
- วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. (2542). *ลักษณะการแห่งครูอาชีพศึกษา*. เอ.พี. กราฟิคดีไซน์และการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สำนักงานมาตรฐานวิชาชีพ. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *มาตรฐานวิชาชีพครู*. www.ksp.or.th/ksp2013/content/view.php?mid=136&did=254&tid=3&pid=6
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2550). *การจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Harden, R., & Jennifer, M. (2012). *Essential skills for a medical teacher*. Elsevier.
- Knowles, M. (1980). *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. Follett.

Schalock, R. L. (2001). *Outcome-based evaluation*. Kluwer Academic.

Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education: Critical issues and answers*.

ERIC. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED380910.pdf>